

METSO-ohjelman tilannekatsaus

METSO-ohjelman pinta-alatavoitteiden toteutuminen

ELY-keskukset toteuttivat METSO-ohjelmaa vuonna 2019 yhteensä 4 696 ha (yksityiset suojelualueet, valtiolle hankitut kohteet, määräaikaiset rauhoitukset). Luonnonsuojelualueverkoston kehittämisen kokonaistoteutus vuosina 2008–2019 on noin 73 530 ha (sisältäen 13 000 ha tasesiirtona Metsähallituksen metsätalouden maita). 96 000 hehtaarin kokonaistavoitteesta on toteutettu noin 77 %. Toteutuksen painopiste siirtyy yhä enemmän Etelä-Suomeen. Kokonaistavoite 96 000 hehtaaria saavutetaan vuoteen 2025 mennessä, jos ohjelman toteutuspinna-ala on vuosittain noin 3 750 ha. Vuonna 2020 ELY-keskuksilla on käytettävissä 25–30 milj. euroa METSO:n toteutukseen ja tavoitteena on suojella 4 500 ha.

Vuonna 2019 Suomen metsäkeskus teki ympäristötukisopimuksia yhteensä 2 403 hehtaarin alalle. METSO-luonnonhoitohankkeita suunniteltiin 287 ha ja toteutettiin 116 ha. Luonnonhoitohankkeita oli hankehaussa yhteensä 48 kpl, joista kahdeksan siirtyy uudelleen hakuun vuonna 2020. Metsäkeskus välitti vuonna 2019 ELY-keskuksille 156 kpl kohdetta suojelutarkoituksiin (1 149 ha). Ympäristötuen ja luonnonhoitohankkeiden toteutuksen 82 000 hehtaarin kokonaistavoitteesta on saavutettu nyt lähes 48 000 ha (58 %). Nykyisillä resursseilla tavoitetta ei tulla saavuttamaan vuoteen 2025 mennessä. Kokonaistavoitteen saavuttamiseksi vuotuinen ympäristötukisopimusten ja luonnonhoitohankkeiden toteutuksen laajuus tulisi olla noin 6 200 hehtaaria 2021–2025. Tämä edellyttäisi rahoituksen nostamista 16,5 milj. euroon vuodessa sekä METSOa toteuttavan henkilöstöresurssin lisäämistä Metsäkeskuksessa. Vuonna 2020 Metsäkeskuksella on käytettävissä METSO-ohjelman toteutukseen 7,19 miljoonaa euroa, josta on varattu 6,19 miljoonaa euroa ympäristötukeen ja 1,0 miljoonaa euroa luonnonhoitohankkeisiin.

Metsähallituksen Luontopalvelut toteutti vuonna 2019 METSO-ohjelmaa sen toiminta-alueella ennallistamalla ja tekemällä luonnonhoitoa valtion suojelualueilla (n. 3 250 ha) ja yksityisillä suojelualueilla (n. 230 ha) sekä jatkamalla luonnonsuojelualueiden luontotyyppien ja lajiston inventointeja sekä lintulaskentoja. Metsähallitus Metsätalous Oy toteutti vuonna 2019 METSO-ohjelman toiminta-alueella luonnonhoitotoimia valtion talousmetsissä (n. 6 500 ha) sekä muita METSO-toimenpiteitä alue-ekologisen suunnittelun ja Metsätalous Oy:n ympäristöoppaan periaatteiden mukaisesti.

Viestintä

METSO-ohjelman keskeinen viestintäkanava on Metsonpolku.fi-sivusto, josta löytyy sekä perustiedot ohjelman toteuttamisesta, keinoista ja korvauksista että ajankohtaistietoa ohjelman toiminnasta. Ympäristöministeriö rahoittaa ELY-keskusten alueellisia viestintähankkeita, joissa useimmiten otetaan suoraan yhteyttä arvokkaita luontokohteita omistaviin metsänomistajiin. Hankkeet toteutetaan ostopalveluina Suomen metsäkeskukselta tai metsänhoitoyhdistyksiltä. METSO-ohjelma on vahvasti esillä Metsäkeskuksen asiakastyössä. Metsään.fi-palveluun on lisätty mahdollisuus suojeluselvityksen tekemiselle.

Kehittämishankkeet

Vuonna 2019 aloitti kaksi uutta METSO-ohjelman valtakunnallista luonnonhoidon kehittämishanketta. Lajiturva-hankkeessa (Tapio Oy) päivitetään uhanalaisten metsälajien tiedonsiirron toimintamalli. Potentiaaliset tulvametsät ja metsäluhdat -hankkeessa (SYKE) kehitetään menetelmä, jolla voidaan tunnistaa tulvametsiä ja metsäluhtia paikkatietoaineistoista sekä edistetään näiden luontotyyppien turvaamista viestinnän keinoin. Vuoden 2019 lopussa avattiin haku uusille yhteistoimintaverkostohankkeille. Molemmassa uusissa keväällä 2020 käynnistyneissä hankkeissa kehitetään luonnonhoidon aluesuunnittelua ja kohdentamista erilaisiin aineistoihin ja paikalliseen yhteistyöhön perustuen. Monimuotoisuuskeskittymän luonnonhoitoverkosto – Hyppäränharju -hanketta vetää Valonia (Varsinais-Suomen liitto) ja Osallistavaa suunnittelua METSO:n avulla (OsuMa) -hanketta vetää Suomen metsäkeskus.